

Fővárosi Ítéltábla

15.Gf.40.282/2025/5/II.

Felperes: felperes1 (cím2)

Felperes képviselője: név1 kamarai jogtanácsos

Alperes: alperes1 (cím4)

Alperes képviselője: Dr. Dózsa Ernő Ügyvédi Iroda (cím3; ügyintéző: dr. Dózsa Ernő ügyvéd)

A per tárgya: a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésén alapuló vezetői felelősség megállapítása

Elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

Fellebbezéssel támadott határozat száma: 7.G.40.727/2023/69-I. számú ítélet

Fellebbezést benyújtó fél: alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy az alperes a megállapított vagyonsökkenés összegének erejéig felel az adós elleni felszámolási eljárásban nyilvántartásba vett, de meg nem térülő hitelezői követelések kifizetéséért.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 35.000 (Harmincötezer) forint másodfokú perköltséget.

Az alperes teljes személyes költségmentessége folytán feljegyzett 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság a 69-I. sorszámú ítéletével megállapította, hogy az alperes mint a cég1 „felszámolás alatt” ügyvezetője, ügyvezetési feladatait a fizetési képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el és ezzel okozati összefüggésben a gazdálkodó szervezet vagyona 66.185.230 forint összeggel csökkent.

[2] Ítélete indokolásában a felek nyilatkozatai, a meghallgatott tanú vallomása, a bíróság által kirendelt szakértő véleménye és a rendelkezésre álló okiratok alapján megállapított tényállásban – összefoglalva – az alábbiakat rögzítette:

[3] A cég1 (továbbiakban: adós) ügyvezetője 2017. szeptember 11-től a társaság megszűnéséig az alperes volt.

[4] Az adós 2018. évi mérlege szerint forgóeszköz állománya 150.167.000 forint volt, ebből készlet 81.060 forint, követelés 68.958.000 forint. Pénzeszközei 149.000 forintot tettek ki. Saját tőkéje - 549.482.000 forint volt, adózott eredménye - 522.916.000 forint, rövid lejáratú kötelezettség állománya 611.267.000 forint volt. A 2019. évi mérleg adatai szerint a forgóeszköz állomány 80.586.000 forint volt, ebből készlet 0 forint, követelés 65.432.000 forint. Pénzeszköz állománya 15.154.000 forint volt. Saját tőkéje – 87.605.000 forint, adózott eredménye -259.761.000 forint, rövid lejáratú kötelezettségállománya 850.634.000 forint volt. Az adós a 2019. évi mérlegét 2020. október 1-jén tette közzé.

[5] 2019. szeptember 21-én a NAV nyomozói költségvetési csalás és más bűncselekmények miatt folytatott nyomozás során lefoglalták az adós iratait.

[6] Az alperes 2020. december 31-én 35.855.636 forintot vett fel az adós pénztárából alapítókkal szembeni rövid lejáratú kötelezettség visszafizetése, 30.000.000 forintot pedig tagi kölcsön visszafizetése címén. Ezután a pénztár egyenlege 369.594 forint volt.

[7] Az adós nem helyezte letétbe és nem tette közzé a 2020. üzleti évre vonatkozó beszámolóját.

[8] A 2021. május 6. napján kelt kérelemre a Fővárosi Törvényszék a 8.Fpk.szám1. számú végzésével rendelte el az adós felszámolását. A közzététel időpontja 2021. szeptember 17. napja. Az alperes csak részben tett eleget a Cstv. 31. §-a szerinti irat- és vagyonátadási kötelezettségének, nem készített tevékenységet lezáró mérleget és az adós pénztárkészletéből mindössze 40.000 forintot adott át a felszámolónak. 2022. október 14-én az alperes az adós felszámolója előtt elismerte az adóstól „visszavett 65.815.635 Ft összegű tagi kölcsönt, valamint a 369.594 Ft át nem adott pénztár” tartozását. A felperes összesen 350.568.881 forint visszaigazolt hitelezői igényt jelentett be a felszámolási eljárás során. Az összes visszaigazolt hitelezői igény összege 371.317.915 forint volt.

[9] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes mint az adós vezető tisztségviselője, az adós fizetési képtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét követően, ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el és

ezzel okozati összefüggésben a gazdálkodó szervezet vagyona 66.185.230 forinttal csökkent. Hivatkozott arra, hogy az alperes nem tett eleget a beszámolóképzési és közzétételi kötelezettségének a 2020. évre vonatkozóan, ezért az alperes terhére alkalmazni kell a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti bizonyítási teher megfordulását. A felperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének kezdő időpontját 2018. december 31. napjában jelölte meg. Előadta, hogy az alperes a fenyegető fizetéseképtelenségi helyzetben, az adós pénztárából 65.855.636 forintot felvett, amely összegből 40.000 forintot visszafizetett a felszámolás során az adós részére, és a 369.594 forint pénztár egyenleggel nem számolt el, amely kifizetések sértették az összhitelezői érdekeket. Hangsúlyozta, hogy amennyiben igaz is, hogy az alperes egyes külföldi hitelezők kielégítésére fordította a felvett pénzt, azzal előnyben részesítette ezeket a hitelezőket, így más hitelezők teljes egészében történő kielégítése meghiúsulhat.

[10] Az alperes érdemi védekezésében a kereset elutasítását és a perrel felmerült költségei megtérítését kérte. Arra hivatkozott, hogy a kereset idő előtti, mert csak a felszámolási eljárás lezárultakor állapítható meg, hogy a hitelezői követelésekre van-e fedezet. Vitatta a felperes által állított 2020. december 31-i összesen 66.185.230 forint pénzfelvételt. Előadta, hogy ez az összeg 2017. szeptember 11. - 2019. szeptember 21. között került folyamatosan felvételre, korábbi tagi kölcsön visszafizetése céljából. Az év végi dátum a függő tételek lekönyveléséből, az adós mérlegleadási kötelezettségéből adódott. Vitatta a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet felperes által megjelölt 2018. december 31-i időpontját. Állította, hogy a társaság jól működött 2019. szeptember 21-ig, amikor a NAV nyomozó hatósága lefoglalta a cég iratait és zárolta a számláit. Hivatkozott arra, hogy a felperes felszámolási eljárásban bejelentett követelésének alapja egy 2020. május 28-án hozott adóhiányt megállapító határozat 41.935.000 forint adóhiányról és 83.870.000 forint adóbírságról. Ez a társaság működésének befejezését követően keletkezett, és egy működő társaság esetében is fizetéseképtelenséget eredményezett volna. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet a felszámolási eljárás megindulásával merült fel büntetőeljárás miatt, amire az alperesnek nem volt ráhatása. Az alperes önhibáján kívül, iratok hiányában nem tudott zárómérleget készíteni. Indítványozta könyvszakértő kirendelését annak bizonyítására, hogy mikor következett be a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, továbbá a társaság likviditási helyzetének vizsgálatára. Indítványozta, hogy a bíróság szerezzé be a Szombathelyi Törvényszéken folyamatban lévő büntetőeljárásban lefoglalt adósi iratanyagot.

[11] A törvényszék a döntése jogi indokolása körében leszögezte: a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében foglalt feltétel bekövetkeztére – az alperes mulasztására – figyelemmel, a jelen perben a bizonyítási teher az általános szabályoktól eltérően megfordult. Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy nem volt jelentősége annak, hogy a felszámolásban érvényesített hitelezői igények mikor keletkeztek. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontját alátámasztották a 2018. évi mérleg adatai. A fenti adatokkal szemben az alperes kívánt ellenbizonyítani, részben név2 tanú vallomásával, részben könyvszakértő kirendelésével. név2 tanú előadása szerint a 2018. évre kimutatott veszteség ténylegesen a korábbi időszakban keletkezett áruselejt utólagos elszámolása volt. Az elsőfokú bíróság által kirendelt név5 igazságügyi könyvszakértő szakvéleményében jelezte, hogy a rendelkezésre álló, rendezetlen iratanyag alapján nem lehetett érdemben felülvizsgálni az adós könyvelését. Ezzel kapcsolatban az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a Pp. 4. § (2) bekezdése alapján a feleknek kell szolgáltatniuk a peranyagot, tájékoztatta az alperest, hogy nem keresi meg a büntetőügyben eljáró bíróságot a lefoglalt iratok csatolása végett, mert a Be. 313. § (3) bekezdése alapján az alperes is kérheti az iratok kiadását. Ezért az elsőfokú bíróság az alperes terhére értékelte, hogy megfelelő, rendezett iratok hiányában a szakértő nem tudta érdemben ellenőrizni az adós könyvelését, ezáltal az alperes ellenbizonyítása eredménytelen volt. Rámutatott az elsőfokú bíróság: a szakértő tételesen cáfolta név2 tanú által elmondottakat, és

az adós rendelkezésre álló mérlegadatai alapján egyértelműen meg tudta erősíteni, hogy 2018. év végén fennállt a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet. Iratok hiányában a szakértő tagi kölcsönről és az alperesi pénzfelvételek esetleges korábbi időpontjáról nem tudott nyilatkozni. Az alperesi vitatással szemben az elsőfokú bíróság aggálytalannak találta a szakvéleményt. Rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó alperesi magatartás a pénzüsszegek felvétele volt a cégtől, továbbá az, hogy az alperes 40.000 forint megfizetését leszámítva nem számolt el a házipénztár készpénzállományával. Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a pénzfelvétel a könyvelési iratokhoz képest korábban, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet előtt történt volna. Rámutatott: személyes meghallgatása során az alperes maga is úgy nyilatkozott, hogy 2019. év közben érezte, hogy a társaság jó működése folytán 65-66.000.000 forint tagi kölcsönt kivehet a cégből. A fent kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság megalapozottnak találta, hogy ez a pénzfelvétel a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben történt. Rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy az alperes által hivatkozott tagi kölcsönrel kapcsolatban sem állt rendelkezésre semmilyen okirati bizonyíték annak ellenére, hogy a Ptk. 3:91. §-a kötelező írásbeliséget ír elő. Arra vonatkozóan sem állt rendelkezésre bizonyíték, hogy a korábbi tagok az üzletrész adásvételi szerződésben átruházták volna az alperesre az általuk esetleg nyújtott tagi kölcsönöket. A pénzüsszegek felvételével és a házipénztár hiányával közvetlenül csökkent az adós vagyona, így az ok-okozati összefüggést nem kellett külön bizonyítani. Rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy az alperes csupán állította, de nem bizonyította, hogy a felvett összeget utóbb az adós tartozásainak kiegyenlítésére fordította. Egyetértett az elsőfokú bíróság a felperessel abban, hogy az egyes külföldi hitelezők igényeinek kielégítése is azt jelentené, hogy az alperes ezeket a hitelezőket előnyben részesítette, amivel más hitelezők követelésének kielégítési alapját elvonta.

[12] Az elsőfokú bíróság mindezekre figyelemmel, a kereseti kérelemmel egyezően az alperes felelősségét a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján megállapította.

[13] Az elsőfokú bíróság ítéletét az alperes támadta fellebbezéssel, elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kérve.

[14] Fellebbezésében előadta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete jogilag és ténybelileg is megalapozatlan, iratellenes és okszerűtlenül, tévesen megállapított tényálláson alapul. Hibás az a felperesi állítás, amely szerint az alperes 2020. december 31-én az alapítók részére összesen 66.185.230 forintot vett volna fel a társaságtól. Valójában ezen összeg felvételére 2017. szeptember 11. - 2019. szeptember 21. napja között került folyamatosan sor, és a tag felé a korábbi tagi kölcsön visszafizetésére, törlesztésre lett felhasználva. A 2020. december 31-ei időpont onnan adódik, hogy ahhoz, hogy mérlegleadási kötelezettségeinek eleget tudjon tenni, az alperes a mérleget elkészítette, ennek során pedig a függő tételek lekönyvelésére került sor, ugyanakkor az, hogy ezek az összegek neki lettek volna kifizetve, máig vitatott, szakértői bizonyítási kérdés.

[15] Rámutatott: a felperes által a felszámolásban bejelentett követelés alapja a 2020. május 28-án hozott adóhiányt megállapító határozat, melyben 41.935.000 forint adóhiányt és 83.870.000 forint adóbírságot állapított meg. Tekintettel arra, hogy az adóhatóság megállapítása a működés befejezését követően keletkezett mintegy 9 hónappal, az alperesnek nem volt reális lehetősége ezen összeggel kalkulálni.

[16] A fentiek alapján megállapítható, hogy még abban az esetben is, ha a pénzfelvételek igazolhatók lettek volna – az alperes az ítéleti tényállással szemben vitatta, hogy ennek tényét elismerte –, abban az esetben sem állapítható meg a felelőssége a Cstv.

33/A. §-a alapján, mivel ebben az időszakban a felperesi követelés nem állt fenn, az csak a későbbiekben keletkezett. Az alperes által előadottak, mely szerint a felvett összegekből a hitelezők kielégítése történt meg, azt támasztják alá, hogy a 2019-es években már létező, fennálló hitelezői igények kielégítésére került sor. Ezt igazolja az, hogy az adójellegű, utólagos megállapítások és bírságok, késedelmi pótlékok összegén felül nem jelentkezett a felszámolás során sem külföldi, sem belföldi vállalkozás a felszámolónál követeléssel, azt nem jelentették be. A felperes nem kerülhetett olyan helyzetbe, amely alapján hitelezői igényének kielégítése veszélyben lett volna, mivel hitelezői igénye nem volt az adott időszakban, az csak utólag keletkezett. Nem helytálló az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy az alperes a könyvelési iratokat a Szombathelyi Törvényszéktől be tudta volna szerezni, bírósági megkeresés kellett volna, hogy azokat a szakértő vizsgálja, mivel nem voltak teljes egészükben a nyomozati iratok részévé téve. Az elsőfokú bíróság 18. sorszámu, az iratanyag bíróságtól történő beszerzését elutasító végzése elzárta az alperest a védekezés módjától, ezzel a szakértőt is az iratok teljes körű megismerésének lehetőségétől. Kiemelte: a kirendelt szakértő véleménye homályos, aggályos, a szakértő bírói gyakorlatot elemzett és annak megfelelő szakvéleményt készített, a szakértői kompetenciáján túlerjeszkedett, az iratanyagot „azok rendezetlensége miatt” nem dolgozta fel, így az alperes észrevételeiben és indítványában kérte az elsőfokú bíróságtól annak kiegészítését. A szakértői vélemény sérti a Kúria Kfv.37.230/2011/5. számú precedensképes határozatában foglaltakat, mely szerint: „Megalapozatlan, téves, aggályos szakvéleményen alapuló ítélet jogsértő. A szakértő a kirendelő végzésben írt feladatokon túl nem terjeszkedhet, jogkérdésekben állást nem foglalhat.” Túlerjeszkedett a szakértő a kirendelő végzésben szereplő kérdéskörön, amikor a szakvélemény II. pontjában likviditáselemzést végzett, és olyan megállapításokat tett, amelyekre kérdést nem kapott, és melyhez az ismert periratok alapján nem rendelkezett megfelelő iratanyaggal. A szakértőnek annak megállapításához, miszerint az adós a beszállítókkal finanszírozhatta magát, vizsgálnia kellett volna mind a szállítói, mind a vevői likvid listákat. Amennyiben adott időszakra a szállítói likvid állomány, bele véve a szállítói jóváírásokat, magasabb összegű, mint a vevői kintlévőségállomány adekvát időszaka, akkor a kijelentést korosítással kibővítve kellett volna alátámasztania. Rámutatott: a szakértő azon állításának elfogadása, hogy az adós a beszállítókkal finanszírozhatta magát, éppen a beszállítói bizalmat igazolja vissza. Érthetetlen a szakértő azon állítása, hogy egyértelműen bizonyított a fizetéseképtelenség állapota. Kiemelte, hogy a szakvélemény 15. oldalának közepén megállapította a szakértő, hogy a tanú is arról beszélt, hogy az egyéb ráfordítások sorában kellene szerepeltetni az áruvesztéseket, de a korábbi években nem történt meg az áruvesztés elszámolása. Fenntartotta az alperes, hogy a 2018. évi nagy összegű veszteség nem egy év vesztesége. Ennek megfelelően a szakértő ezen megállapításának felülvizsgálata szükséges. A szakértői vélemény fentiekben felsorolt hibái miatt a szakértői vélemény 25. oldalán található megállapítás, mely szerint a társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete 2018. december 31. napján fennállt, téves, különös tekintettel arra, hogy a társaság egészen 2019. októberéig működött, likviditási gondja nem volt. Az elsőfokú bíróság mind a szakértői vélemény kiegészítésére tett indítványt, mind a tanú és a szakértő együttes meghallgatására tett indítványt, mind az új szakértőre vonatkozó indítványt elutasította. Megsértette ezzel a Pp. 313. § (2)-(3) bekezdéseit, a 315. § (1) bekezdését, és a vonatkozó Kúriai és bírósági gyakorlatot.

[17] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte.

[18] Fellebbezési ellenkérelmében aláhúzta: az adóhiány megállapításáról, valamint az adóbírság kiszabásáról szóló határozat alapját képező, 2017. január 1. – 2017. március 31. között lefolytatott ellenőrzésről készült jegyzőkönyvben szereplő tényállásra figyelemmel megállapítást nyert, hogy a számlákon szereplő gazdasági események nem valósultak meg. A gazdasági esemény hiányáról a számlákon feltüntetett felek tudomással bírtak, tudatuk átfogta annak nem valós jellegét. A tényállás és a feltárt objektív körülmények alapján aggálytalanul megállapítható volt, hogy az adós gazdasági társaság tudott az adókijátszásban való részvételről, mivel gazdasági események nélkül kiállított, hamis tartalmú számlák tudatos felhasználásával kívánt adóelvonási jogot gyakorolni, mellyel az állami költségvetést tudatosan megkárosította. Adós társaság tudatos magatartására tekintettel szabott ki az adóhatóság emelt mértékű, 200%-os adóbírságot.

[19] Utalt arra, hogy az alperes előadása szerint a 2019-ben felvett tagi kölcsönt nem saját célra használta fel, hanem a külföldi partnerek fenyegetéseinek hatására, ezen partnerekkel szemben fennálló tartozások kiegyenlítésére fordította. Az alperes e jogsértő magatartásával egy másik hitelezőt részesített előnyben, ennél fogva egy másik jogos hitelezői igény kielégítése teljes egészében megghiúsult, így a hitelezői érdekek ebben az esetben is sérültek.

[20] Az alperes meghallgatása során előadottak alapján egyértelműen megállapítható, hogy az alperes a vezetői feladatai ellátása során az adós társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezését követően nem vette figyelembe a hitelezők összességének érdekeit. Az alperes fellebbezésében előadta, hogy az adóhiányt megállapító határozatot 2020. május 28-án hozták meg, amikor a cég már nem működött. A Kúria álláspontjának megfelelően az adótartozás már akkor esedékessé válik, tehát az igény állapotába kerül, amikor az adótörvényekben meghatározott időpontok eredménytelenül telnek el, az adózó önkéntes adóbevallási és befizetési kötelezettségét nem teljesíti. Jelen perben tehát 2017-ben a felperes követelése már esedékes volt. Erre tekintettel az alperes fent rögzített védekezése nem fogadható el.

[21] Rámutatott: az alperes nyilatkozata szerint a tagi kölcsönök felvételére 2019. év folyamán került sor, ám ezen állítását bizonyítékokkal nem támasztotta alá. Fenntartotta azt az állítását, hogy az alperes a 65.855.636 forintot 2020. december 31-én vette fel, melyet a felperes a 2020. évi főkönyvi kartonnal igazolt. Kiemelte: az alperes állításának elfogadása esetén is igazolt, hogy az alperes a hitelezői érdekeket sértő, jogellenes magatartást (tagi kölcsön felvétele) a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet (2018. december 31.) bekövetkeztét követően tanúsította. Az alperes az eljárás során csak állításokat tett beadványaiban, illetve a személyes meghallgatások során, de azokat okiratokkal nem igazolta. Végül kitért arra, hogy az alperes az elsőfokú eljárás során úgy nyilatkozott, hogy a nyomozati iratokat megkapta és azokat csatolni fogja, ám erre a mai napig nem került sor. Az alperes kötelezettsége az általa bizonyítani kívánt tényeket alátámasztó iratok beszerzése és becsatolása, ezért nem hivatkozhat arra eredményesen, hogy a könyvszakértő által elkészített szakvélemény az iratok hiánya miatt homályos. Az alperes terhére kell értékelni, hogy nem adott át iratokat.

[22] Az alperes a másodfokú tárgyaláson új tényként jelölte meg, hogy az alperest a Szombathelyi Törvényszék előtt első fokon folyamatban volt büntető eljárásban valamennyi vádpont alól felmentették.

[23] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást – az elsőfokú eljárás során szerzett szakértői vélemény alapján – azzal egészíti ki, hogy az adós 2018. december 31. napjától kezdődően fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt.

[24] A fellebbezés nem alapos.

[25] Az elsőfokú bíróság a tényállást – a fenti kiegészítéssel – eljárási szabálysértés nélkül, helyesen állapította meg, s helytálló az abból levont jogi következtetése is, amellyel az ítéltábla lényegében egyetértett. Az ítéltábla az elsőfokú ítélet helyes indokainak megismétlése nélkül a fellebbezéssel összefüggésben az alábbiakra mutat rá.

[26] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 369. §-a rendezi a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét, a 370. §-a szabályozza a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének korlátait. A Pp. 370. §-ának (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2)–(4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a)–d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. Mindebből következik, hogy a bíróság által hivatalból figyelembe veendő anyagi vagy eljárási jogszabálysértésen kívül csak a fellebbezésben, csatlakozó fellebbezésben, fellebbezési ellenkérelemben felhozott jogszabálysértés képezheti a másodfokú felülbírálat tárgyát, illetve a fellebbezésben nem hivatkozott, de a másodfokú bíróság által észlelt lényeges eljárási szabálysértés csak a fellebbező fél kérelmére vehető figyelembe.

[27] Az ítéltábla mindenekelőtt kiemeli, hogy a másodfokú tárgyaláson az alperes által hivatkozott – okirattal alá nem támasztott – új tény, amely szerint a Szombathelyi Törvényszék a költségvetési csalás miatt folyamatban lévő büntetőeljárásban az alperest valamennyi vádpont alól elsőfokú, nem jogerős ítéletében felmentette, az alperes mint vezető tisztségviselő Cstv. 33/A. §-a alapján fennálló polgári jogi felelősségétől független. A polgári jogi kártérítési felelősség érvényesítésének nem előfeltétele a károkozó büntetőjogi felelősségének a megállapítása.

[28] A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében szabályozott tényállás kártérítési jellege miatt a törvényben meghatározott konjunktív tényállási elemek együttes megvalósulása az, ami megalapozza a felszámolás alá került gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselőjének felelősségét.

[29] Az ítéltábla az elsődleges (az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására irányuló) fellebbezési kérelmet megalapozatlannak találta.

[30] Az adott ügyben – miután az alperes a 2020. évi beszámoló közzétételi kötelezettségének nem tett eleget, továbbá nem készítette el az adós tevékenységet lezáró mérlegét – alkalmazandó volt a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében megfogalmazott bizonyítási szabály.

[31] E szerint: amennyiben a vezető a felszámolás kezdő időpontját megelőzően neki felróhatóan nem vagy nem megfelelően tett eleget a gazdálkodó szervezet éves beszámolója [összevont (konszolidált) éves beszámolója] külön jogszabályban meghatározott letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, vagy nem teljesíti a 31. § (1) bekezdés a)–d) pontja szerinti beszámolóképzési, irat- és vagyonátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét, neki kell bizonyítania, hogy a vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette.

[32] Az adott ügyben a felek között nem volt vitás, hogy az alperes nem teljesítően tett eleget a felszámoló felé az iratátadási, valamint a mérleg letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének a felszámolást megelőzően. A vezető tisztségviselő felelőssége a Cstv. 31. § (1) bekezdés a)–d) pontja szerinti kötelezettségek elmulasztásáért objektív. Az éves beszámoló közzétételi és letétbe helyezési kötelezettség megszegése esetén a vezető igazolhatja, hogy annak elmulasztása nem volt neki felróható. Az alperes e körben azonban arra megalapozottan nem hivatkozhat, hogy a nyomozó hatóság az iratanyagot lefoglalta, ezért nem tudta elkészíteni a 2020. évi beszámolót. A felszámolás kezdő időpontját megelőző időszakra a vezető tisztségviselő mérlegképzési kötelezettsége a társaság megszűnéséig fennáll [225/2000. (XII.19.) Korm. rendelet 3/A. §]. A könyvelő – mint az adós által igénybe vett közreműködő magatartásáért a vezető tisztségviselő úgy felel, mintha maga járt volna el [a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:129. §, 6:148. § (1) bekezdés]. Az alperesnek mint az adós vezető tisztségviselőjének mindent meg kellett volna tennie azért, hogy birtokába jusson az adós iratainak, így az adós mérlegképzítéshez szükséges iratanyagának lefoglalása esetén a nyomozó hatóságtól a Be. 313. § (3) bekezdése alapján másolatot kérjen.

[33] Az alperes indítványára kirendelt igazságügyi könyvszakértő véleménye nem igazolta az alperes fizetéseképtelenség kezdő időpontjára vonatkozó állítását, ugyanakkor a felperes állítását, amely szerint az adós 2018. december 31-én már fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, alátámasztotta.

[34] Az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, amely szerint – a rendelkezésére bocsátott okirati bizonyítékok alapján – a szakértői vélemény aggálytalan. A szakértői vélemény aggálytalanságát támasztja alá, hogy az az adós alperes által közzétett mérlegeinek tartalmával összhangban álló következtetésre jut a fizetéseképtelenség kezdő időpontját illetően.

[35] A szakértő jogi kérdésben nem foglalt állást. Az alperes által a szakértőhöz intézett kérdésre tekintettel a dr. név² tanú által előadott állításokat cáfolta meg, arra figyelemmel, hogy a tanúvallomásban elhangzott állításokat számvetési bizonylatok nem erősítették meg. A szakértő nyilatkozott, hogy a Kft.-től érkezett 7 doboz iratanyag rendezetlen, sem időrendben, sem tartalmában nem alkalmas az adós társaság vagyoni és jövedelmi helyzetének igazolására, amelynek oka, hogy nem készültek összesítő kimutatások, nincsenek könyvelési kartonok és az azokhoz tartozó főkönyvi kivonatok.

[36] Az elsőfokú eljárás során a bizonyítási érdekről, az okirati bizonyítékok beszerzésének mikéntjéről tájékoztatott alperes nem igazolta, hogy az ellene is folyó büntetőeljárásban lefoglalt könyvelési iratok megismerését, másolat készítését a büntető ügyben eljáró hatóságok nem tették lehetővé, megtagadták.

[37] A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 39. § (1) bekezdés j) pontja értelmében a terhelt jogosult arra, hogy az eljárás ügyiratait – az e törvényben meghatározott kivételekkel – teljes terjedelmében megismerje.

[38] A Be. 100. §-a szabályozza a terhelt és védője iratmegismerési jogát, amely a (2) bekezdés értelmében az eljárás valamennyi iratanyagára kiterjed. A (4) bekezdés c) pontja értelmében a bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság az eljárás ügyiratainak megismerését – többek között - saját részre történő másolat vagy felvétel készítésének lehetővé tétele útján biztosítja.

[39] A Be. 313. § (3) bekezdése értelmében, ha ez az eljárás érdekét nem veszélyezteti, a lefoglalt eredeti iratról a birtokosa részére – indítványra – hiteles másolatot kell készíteni.

[40] Tekintettel arra, hogy a nyomozó hatóság a könyvelési iratokat az alperes, mint ügyvezető által képviselt adóstól foglalta le, a lefoglalt iratokba az alperes nemcsak a Be. 100. §-a, hanem a Be. 313. § (3) bekezdése alapján is jogosult volt betekinteni, arról másolatot készíteni.

[41] A bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság valamennyi esetben határozatot hoz, ha a megismerés jogát korlátozza. Az alperes az elsőfokú bíróság felhívása ellenére nem igazolta, hogy a nyomozó hatóság által az adósnál lefoglalt könyvelési iratokat a bíróságtól megkísérelte beszerezni és arról másolat, vagy felvétel készítését a bíróság megtagadta.

[42] A Pp. 322. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a más bíróságnál, hatóságnál lévő irat beszerzése iránt a fél bizonyítási indítványára akkor intézkedik, ha az irat, illetve adat kiadását a fél közvetlenül nem kérheti.

[43] Fentiekre tekintettel az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy nem róható terhére a szakértő rendelkezésére bocsátott iratok hiányos volta. Ezzel az állításával az ítéltábla nem értett egyet.

[44] Az elsőfokú bíróság a szóban forgó szakértői vélemény, valamint a 2018. évi mérleg tartalma alapján helyesen foglalt állást abban a kérdésben is, hogy az alperesnek fel kellett ismernie az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetét, figyelemmel a forgóeszközök és a rövid lejáratú kötelezettségek arányára. Az adós – alperes által közzétett – 2018. évre vonatkozó mérlege forgóeszköz során 14.677.000 forint tárgyi eszközt és 150.167.000 forint forgóeszközt tartott nyilván, amelyből 81.060.000 forint készlet és 68.958.000 forint követelés. Az adós saját tőkéje -549.482.000 forint, rövid lejáratú kötelezettsége pedig 611.267.000 forint volt.

[45] Megjegyzi az ítéltábla, hogy amennyiben - az alperes előadásával egyezően - a korábbi években felmerült, de az előző évi mérlegek egyéb ráfordítások során el nem számolt áruveszteségek kerültek volna a 2018. évre vonatkozó beszámolóban 581.000.000 forint összegben elszámolásra, sem lenne jelentősége abból a szempontból, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet 2018. december 31. napján biztosan fennállt. Kizárólag a szakértői vélemény 15. oldalán foglaltakkal egyezően azt eredményezné, hogy helyes elszámolás esetén a 2018. évet megelőző évekre vonatkozóan is a hitelezői igények kielégítésére kevesebb rendelkezésre álló vagyon lenne.

[46] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben történt gazdálkodás és ennek eredményeként az adós vagyonának a csökkenése nem eredményezi automatikusan a vezető tisztségviselő felelősségének a megállapítását, erre csak a vezető tisztségviselő felróható magatartásának következtében beálló vagyonsökkenés esetén van lehetőség. Ilyen felróható magatartás, ha a vezető tisztségviselő észszerűtlen döntést hoz, vagy olyan vagyonsökkenésre kerül sor, amely gazdaságilag indokolatlan. A vezető tisztségviselőnek a

rendes gazdálkodás során is észszerűen gondolkodó, felelős vezetőként arra kell törekednie, hogy a gazdálkodó szervezet a bevételeiből ki tudja elégíteni a tartozásait.

[47] A Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében megfogalmazott bizonyítási szabály alapján az alperest terhelte annak bizonyítása is, hogy vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette [Pp. 265. § (1) bekezdés]. A felperes által bizonyított és az alperes által el is ismert magatartások (pénzfelvételek) tekintetében az alperes nem bizonyította, hogy az az adós hitelezőinek érdekét szolgálta, annak felhasználása nem valósított meg hitelezői érdeksérelmet.

[48] Az alperes nem bizonyította, hogy a 65.855.636 forintot az adós 2020. 01. 01. – 2020. 12. 31. időszakra vonatkozóan becsatolt főkönyvi kartonjával szemben nem 2020. évben vette fel, valamint a 2020. évi főkönyvi karton alapján a pénztár számlaegyenlegét képező, a felszámoló részére át nem adott 369.594 forint vonatkozásában sem bizonyította, hogy annak felhasználása a hitelezők érdekét szolgálta.

[49] A fellebbezésben felhozott érveléssel kapcsolatban, amely szerint a perbeli pénzfelvételek időpontjában a felperesnek követelése nem állt fenn, az ítéltábla álláspontja a következő:

[50] Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (Áfa tv.) 55. § (1) bekezdése alapján az adófizetési kötelezettséget annak a ténynek a bekövetkezése keletkezteti, amellyel az adóztatandó ügylet tényállásszerűen megvalósul. Az Áfa.tv. – perbeli időszakban hatályos szövegének – 184. § (1) bekezdése alapján az adót önadózással megállapító adófizetésre kötelezett a megállapított adóról az Art. szerint bevallást tesz az állami adó- és vámhatóságnak. A 185. § (1) bekezdése szerint: abban az esetben, ha a 184. § szerint bevallott adó megfizetési kötelezettséget eredményez, az adófizetésre kötelezett az adót legkésőbb az Art.-ban meghatározott esedékességig fizeti meg az állami adóhatóságnak. Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Art.) III. mellékletének 2.1.1. pontja alapján az általános forgalmi adó fizetésére kötelezett adóalany az általános forgalmi adó nettó, elszámolandó összegét, ha havonta tesz adóbevallást, a tárgyhót követő hó huszadik napjáig fizeti meg. A bevallani, bejelenteni elmulasztott és az adóhatóság által utólag megállapított adót (adókülönbözetet) az adóhatóság utólag, határozatban állapítja meg az adóellenőrzés során [Art. 7. § 4. pont 144. § (1) bekezdés, az adóigazgatási eljárás részletszabályairól szóló, 465/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 83. §].

[51] Mindebből következik, hogy a bevallani elmulasztott általános forgalmi adó (az adóhatósági vizsgálat folytán utólag megállapított adókülönbözet) esedékké vált a törvényben meghatározott adófizetési kötelezettség keletkezésével, s azt a törvényben meghatározott időpontig (a tárgyhót követő hó huszadik napjáig) meg kell fizetni. Az adókövetelés a fizetési határidő elmulasztásával kerül az igény állapotába. Az esedékesség tényén az sem változtat, ha azt az adózó elmulasztotta bevallani és megfizetni, s az adókülönbözet megállapítására utólag került sor.

[52] Az adó megfizetésére vonatkozó kötelezettség esedékességének szempontjából – a fentiek alapján, a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzettel való összefüggésben – nincs jelentősége annak, hogy az utólag feltárt adóhiányt az adóhatóság az adós adószámláján csak utóbb, az adóhiány feltárását követően – eljárása eredményeképpen – tüntethette fel, tarthatta nyilván. Magától értetődik, hogy a bevallani elmulasztott adó csak akkor szerepeltethető az adószámlán, ha az adókülönbözetet az adóhatóság végleges határozattal megállapította. Ezt támasztja alá a Kúria BH2015. 343. számon közzétett eseti döntése is.

[53] Mindebből az adott ügyben az következett, hogy a 2017. január 1. és március 31. között lefolytatott ellenőrzés alapján megállapított adóhiány a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontjában fennállt.

Mindennek azonban – mivel az adott tényállás mellett, az adós a megállapított adóhiány figyelmen kívül hagyásával is fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt – a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében megfogalmazott tényállás szempontjából nincs jelentősége. A törvényi tényállás ugyanis nem írja elő, hogy a (valamennyi nyilvántartásba vett hitelező javára) keresetet indító hitelezőnek az alperes adósi vagyonsökkenését okozó magatartásának időpontjában is esedékes követeléssel kell rendelkeznie. Erre helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság ítélete [50] pontjában. Az adott esetben annak sincs jelentősége, hogy a felperes adós elleni felszámolási eljárásban bejelentett hitelezői igénye a 2017. január 1. – 2017. március 31. napja közötti általános forgalmi adó adónem bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzés megállapításai alapján vált ismertté, amely időszakban még nem az alperes volt az adós ügyvezetője, és emiatt az erre az időszakra vonatkozóan a korábbi ügyvezető által benyújtott valótlan tartalmú ÁFA-bevallásokról tudomással esetlegesen nem rendelkezett, így a felperes hitelezői igényével a 65.855.636 forint felvételekor nem kellett számolnia. Az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének 2018. évben történő bekövetkezése ugyanis független a felperes hitelezői igényétől. Az alperes 2017. szeptember 11. napján vált az adós vezető tisztségviselőjévé és szerzett tulajdonrészt az adósban, 2018. szeptember 27. napjáig név² és név³ tulajdonostársak mellett, azt követően pedig az adós kizárólagos tulajdonosává vált. A 2018. január 1. – 2018. december 31. időszakra vonatkozó egyszerűsített éves beszámolót ezért már az alperes készítette el és tette közzé, annak tartalmáért az alperes felel. A 2018. évi mérleg egyéb ráfordítások során 581.054.000 forint értékben az áruvesztés leírására került sor, amelynek következtében az adós adózott eredménye -552.916.000 forint lett, saját tőkéje pedig -549.482 forint. Az adós forgóeszköze 81.060.000 forint készletből és 68.958.000 forint követelésből, valamint 149.000 forint pénzeszközből állt, ezzel szemben 611.267.000 forint rövid lejáratú, azaz egy éven belül esedékes kötelezettsége volt. A 2019. üzleti évre vonatkozó mérleg adatai szerint pedig 80.586.000 forint forgóeszközzel szemben 850.634.000 forint rövid lejáratú kötelezettség állt fenn. A mérlegadatokra figyelemmel az alperes 2019. évben felelős vezetőként eljárva – személyes meghallgatása során tett vallomásaival ellentétben – megalapozottan nem gondolhatta úgy, hogy 65.000.000 forintot kivehet a cégből. Az alperes személyes meghallgatása során állította, hogy később ebből a felvett összegből fizette vissza a szlovén és olasz cégek felé fennálló tartozásokat, amely visszafizetésekről hiteles dokumentáció nem készült. Az alperes fellebbezésében kifejtett azon – okirattal nem igazolt – állításának, hogy a felvett összegekből a 2019-es években már létező, fennálló hitelezői igényeket elégített ki, amelyet igazol, hogy az adójellegű, utólagos megállapítások és bírságok, késedelmi pótlékok összegén felül nem jelentkezett a felszámolás során sem külföldi, sem belföldi vállalkozás a felszámolónál követeléssel, arra tekintettel nincs relevanciája a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása szempontjából, mert a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően történt kifizetések, visszafizetések során azt kell értékelni, hogy a vezető az összhitelezői érdekeket is figyelembe vette-e; ez pedig az adott esetben nem nyert bizonyítást.

[54] Az ítéltábla a másodlagos (az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére irányuló) fellebbezési kérelmet is alaptalannak találta.

[55] Az elsőfokú bíróság az ítélete meghozatala során a szakértő véleményét a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontjának megállapításánál vette figyelembe, márpedig e tény megállapítása különleges szakértelmet igénylő ténykérdés, nem pedig jogkérdés. Az elsőfokú bíróság a releváns jogkérdéseket maga döntötte el.

[56] Az ítéltábla alaptalannak találta azt a fellebbezési előadást, amelyben az alperes a kirendelt szakértő és név² tanú együttes meghallgatásának mellőzését sérelmezte a tanú szakértelmére hivatkozva, a szakértői vélemény állított ellentmondásainak feloldása érdekében. A szakértői vélemény ugyanis – a szakértő rendelkezésére bocsátott iratok alapján, a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet időpontjának megállapítását illetően – nem aggályos. Egyébként a szakértői vélemény aggályossága kiküszöbölésének ezt a módját (a szakértő és egy tanú „szembesítését”) a Pp. 313.-316. §-ai nem teszik lehetővé.

[57] A fellebbezés V/3. pontjában megjelölt bizonyítási indítványok elutasítása nem minősül olyan lényeges eljárási szabálysértésnek, amely az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését indokolta. Az elsőfokú bíróság megfelelően megindokolta, hogy miért mellőzte, illetve utasította el az alperes bizonyítási indítványait.

[58] Egyéb, hivatalból vagy az erről tájékoztatott fellebbező fél kérelmére figyelembe veendő lényeges eljárási szabálysértést az ítéltábla nem észlelt.

[59] A fentiek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – a rendelkező rész pontosításával, lényegében helyes indokai alapján – helyben hagyta [Pp. 383. § (2) bekezdés, 386. § (4) bekezdés].

[60] A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek, a 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 2. § (3), 3. § (2), (4) bekezdése alapján megállapított kamarai jogtanácsosi munkadíjból álló másodfokú perköltséget. A perköltséget a felperes Magyar Államkincstárnál vezetett NAV GEI Központi gazdálkodási számla elnevezésű, 10023002-00299389-00000000 számú számlájára tartozik megfizetni az alperes adóazonosító jelének és a per ügyszámának feltüntetése mellett.

[61] Az alperes teljes személyes költségmentessége folytán a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad [Pp. 102. § (6) bekezdés].

Budapest, 2026. február 25.

Dr. Vuleta Csaba s.k.
a tanács elnöke

Dr. Balázs Ildikó s.k.
előadó bíró

Dr. Kocsi Balázs s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

